

بررسی موانع توسعه تعاونی های آبران حوزه روستاهای اطراف رود ارس با تبیین راهکارهای توسعه آنها

روح اله ماقبل^{۱*}، کریم نادری مهدی^۲ و فرهاد پاک نیا^۳

^{۱*} دانشجوی دکترا و استادیار گروه ترویج و آموزش کشاورزی دانشکده کشاورزی، دانشگاه بو علی سینا، همدان
^۲ مشاور مدیر عامل و مدیر دفتر تجهیز منابع و مشارکت های مردمی، سازمان آب منطقه ای استان آذربایجان شرقی
^۳

اکنون به طور وسیعی مدیریت مشارکتی آبیاری به عنوان رهیافتی نوین برای تقویت پایداری در مدیریت مصرف آب کشاورزی معرفی شده است که اهداف آن درگیری کشاورزان برای بهبود کارایی و اثربخشی آبیاری است. تحقیق حاضر با هدف بررسی موانع توسعه تعاونی های آبران حوزه روستاهای اطراف رود ارس انجام شده است. این تحقیق از نوع کاربردی و روش تحقیق نیز پیمایش بود. جامعه آماری تحقیق را ۵۳۷ نفر بهره بردار تعاونی های آب بران روستاهای حوزه رود ارس در سال ۱۳۹۱ تشکیل می داد. ابزار تحقیق پرسشنامه ای بود که روایی آن بر اساس نظر جمعی از متخصصان تأیید و پایایی آن با استفاده از فرمول آلفای کرونباخ ($\alpha=0/90$) محاسبه گردید. موانع توسعه تعاونی های آبران با استفاده از نرم افزارهای SPSS و LISREL، در ۵ عامل دسته بندی شدند. عامل اول با نام موانع حمایتی - مالی با تبیین ۱۸/۵۴ درصد از واریانس به عنوان مهم ترین عامل معرفی شد. عوامل بعدی به نام های موانع آموزشی-ترویجی، سیاست گذاری، زیرساختی و قانونی دسته بندی شدند که در مجموع ۶۹/۸۹ درصد از واریانس را تبیین نمودند. بر اساس نتایج بدست آمده پیشنهادهایی برای توسعه و تقویت تعاونی های آبران روستاهای حوزه رود ارس ارائه شده است.

کلمات کلیدی: موانع، تعاونی های آبران، رود ارس.